

**Mr. Hans
van Mierlo
Stichting**

Mr. Hans van Mierlo Stichting
Wetenschappelijk bureau voor het sociaal-liberalisme

Jaarplan 2018

Leeswijzer

2018 staat voor de Mr. Hans van Mierlo Stichting in het teken van continuïteit en discontinuïteit. Haar taak – het verspreiden en verdiepen van het sociaal-liberalisme – is onverminderd urgent, in een tijd waarin polarisatie en extremisme idealen als vrijheid en verbondenheid proberen te verdringen. Tegelijkertijd is het decor waartegen de stichting opereert veranderd, nu D66 deel uitmaakt van het kabinet als coalitiepartij.

Tegen het licht van deze ontwikkelingen kiest de Mr. Hans van Mierlo Stichting voor 2018 voor een realistisch jaarplan. We kiezen scherper onze prioriteiten. We houden onze manier van opereren tegen het licht en investeren onder meer in strategische communicatie om maximaal effect te sorteren. Op de inhoud blijven we – natuurlijk - onverminderd ambitieus.

In dit jaarplan worden in deel I de projecten besproken die in het voorgaande jaar zijn gestart en dit jaar worden afgerond. Deel II beschrijft de nieuwe projecten die (grotendeels) haar aanvang hebben in 2018. In deel III worden de vaste activiteiten van de Mr. Hans van Mierlo Stichting uiteengezet. Deel IV bevat het medewerkers-overzicht.

I. Afronding projecten 2017

Van Nieuwkomer naar Nederlander

Toelichting: De afgelopen twee jaar heeft de Van Mierlo Stichting gewerkt aan een visiestuk over de blijvende realiteit van migratie en asiel. Het eindconcept van de notitie is gereed in december 2017. Publicatie van de definitieve versie is beoogd Q1 2018.

Medewerker(s): Marthe Hesselmans

Dilemma's in de medische ethiek

Toelichting: De Van Mierlo Stichting werkt aan een essaybundel waarin auteurs medisch-ethische vragen vanuit verschillende wetenschappelijke, levensbeschouwelijke en ideologische perspectieven benaderen. Het project bevindt zich in de afrondende fase. Het merendeel van de teksten is gereed. Publicatie is beoogd in Q1 2018.

Medewerker(s): Daniel Boomsma

Sociaal-liberaal burgerschap

Toelichting: De Van Mierlo Stichting werkt met vier auteurs van binnen D66 aan een essay over de sociaal-liberale visie op burgerschap. Het behandelt vragen als: gaat burgerschap vooral over maatschappelijke participatie (actief burgerschap) of over (joods-christelijke) waarden en identiteit? We kijken vervolgens naar hoe een sociaal-liberale visie van burgerschap vorm kan krijgen. Doel van het project is debat te organiseren rond een begrip dat centraal staat in het sociaal-liberale denken, en dat zowel politiek als maatschappelijk aan actualiteit en urgentie heeft gewonnen. De publicatie is beoogd in Q1 2018.

Medewerker(s): Daniel Boomsma

II. Nieuwe projecten

Big data

Toelichting: In dit onderzoek verkennen we welke stappen nodig zijn om liberale waarden te beschermen in een wereld waarin big data een grote rol speelt. Hoe ziet de toekomst van privacy eruit? Welke bevoegdheden dient de overheid te hebben om big data te gebruiken voor dienstverlening of veiligheid te bevorderen? In welke mate zouden regimes voor private en publieke partijen voor het gebruik van big data moeten verschillen? Zijn er randvoorwaarden te formuleren waar big data toepassingen aan moeten voldoen? En hoe maximaliseren we de voordelen en minimaliseren we de bedreigingen? Het onderzoek zal zich in de laatste fase met name toespitsen op *profiling*.

Medewerker(s): Coen Brummer, Dirk-Jan van Vliet, Ellen Bijsterbosch

De kansengelijkheidstoets

Toelichting: Wie bepaalde (sociale en digitale) vaardigheden mist, kan de kansen die hij krijgt in onze samenleving niet benutten. Het resultaat is tweedeling. De oplossingen hiervoor worden primair gezocht in het creëren van kansengelijkheid op het gebied van onderwijs en werk. Maar het is goed ons te realiseren dat het bieden van kansen vaak niet voldoende is. Factoren als tijd, mentaliteit, onmondigheid en culturele verschillen leiden tot grote verschillen in de mate waarin mensen kansen daadwerkelijk kunnen grijpen. In dit project wordt de vraag onderzocht wat je wel en niet wilt doen als sociaal-liberaal om het doel van kansengelijkheid dichterbij te brengen. Het doel is een publicatie in Q4.

Medewerker(s): Marthe Hesselmanns

Internationaal veiligheidsbeleid

Toelichting: Onze wereldorde staat op een omslagpunt in de geschiedenis. Liberaal internationalisme en haar instituties als de Verenigde Naties, de NAVO en de WTO (voorheen GATT) creëerden een mondiale ruimte van internationaal recht, wederzijdse verdediging en vrije handel. Maar de America First-doctrine van Trump, de ambities van China onder Xi Jinping en de agressie van Poetin's Rusland vormen een uitdaging voor het internationale krachtenveld waarin liberale democratieën tot bloei konden komen.

Op het Van Mierlo Symposium 2018 verkennen drie experts op het gebied van internationale veiligheid wat dit betekent voor het Nederlands veiligheidsbeleid. Hun bijdragen worden gebundeld in een publicatie.

Medewerker(s): Dirk-Jan van Vliet, Coen Brummer

Democratie en vernieuwing

Toelichting: De afgelopen jaren heeft de Van Mierlo Stichting diverse activiteiten ontplooid onder de vlag participatiedemocratie. Ook in 2018 zet de Van Mierlo Stichting haar betrokkenheid bij dit thema voort.

Voorstel: Voorzien is onder meer de ondersteuning van de bestuursresolutie democratische vernieuwing die op het najaarscongres gepresenteerd wordt. Parallel aan dit traject werken we aan een essay dat keuzes op het gebied van democratische vernieuwing op een meer theoretisch niveau afweegt. Net als de bestuursresolutie zal dit essay gereed zijn in Q3.

Medewerker(s): Tonko van Leeuwen, Coen Brummer

Robots en banen voor de toekomst

Toelichting: De nieuwe generatie machines beschikt over denkkracht. Robots kunnen daardoor meer soorten werk overnemen van de mens. Tegelijkertijd zijn er andere ontwikkelingen die invloed hebben op de toekomst van werk, zoals globalisering van de economie, flexibilisering van de arbeidsmarkt, de opkomst van de platform-economie en de verduurzaming van de samenleving. De uitdaging wordt om deze (technologische) ontwikkelingen in te zetten voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, zodat de hoeveelheid werk niet afneemt. Hoe dient de overheid vanuit sociaal-liberaal perspectief te anticiperen op – en om te gaan met - deze ontwikkelingen? Voortbordurend op onder meer het rapport ‘Machines, jobs and equality’ dat enkele Europese liberale denktanks publiceerden en relevante studies van de WRR gaan we met dit onderwerp aan de slag. We organiseren hier een aantal (openbare) debatten over en publiceren over een paar deelonderwerpen ‘policy briefs’ gericht op de middellange termijn.

Medewerker(s): Susanne Dallinga

Van Mierlo Academie *autumn school*

Toelichting: In 2016 is gestart met het organiseren van een Van Mierlo Academie voor deelnemers die het sociaal-liberalisme diepgaand wilden bestuderen. Dit jaar wordt opnieuw een *autumn school* waar deelnemers kennis maken met de historische, filosofische en politieke wortels van het sociaal-liberale gedachtegoed.

Voorstel: een *autumn school* van twee dagen + overnachting. Thema: Sociaal-liberalisme en de wereld. Dag 1 bestaat uit een verdieping in de grondslagen van het sociaal-liberalisme. Dag 2 richt zich op internationale vraagstukken vanuit een sociaal-liberaal perspectief. De voorbereidingen voor dag 1 benutten we ook voor de publicatie van de Canon van het sociaal-liberalisme.

Medewerkers: Allen

Canon van het sociaal-liberalisme

Toelichting: Het sociaal-liberalisme is een rijke politieke stroming, met een sterke basis in de Nederlandse geschiedenis. Maar kennis hierover is vaak summier, zowel bij D66'ers als bij politiek-geïnteresseerden buiten de partij. In *De Canon van het sociaal-liberalisme* biedt een twintigtal vensters zicht op deze rijke geschiedenis, van 1848 tot en met de regeringsdeelname in 2017. De vorm is zowel een luchtig uitgegeven boek (*soft cover*) als een online variant (app of game). Waar mogelijk wordt samenwerking met de *idee*-redactie gezocht. *Publicatie* beoogt in Q4 2018, met uitloop naar Q1 2019.

Medewerker(s): Daniel Boomsma, Tonko van Leeuwen, Coen Brummer

Nieuwe uitgave richtingwijzers

Toelichting: Het is belangrijk dat de richtingwijzers blijvend voor handen zijn binnen D66. We geven de richtingwijzers opnieuw uit, gebundeld in boekvorm, inclusief een nieuw essay *Wat is sociaal-liberalisme?* dat recht doet aan de tijd die is verstreken sinds de richtingwijzers oorspronkelijk werden gepubliceerd. Publicatie beoogt in Q2.

Medewerker(s): Dirk-Jan van Vliet, Coen Brummer (essay)

Engelse uitgave richtingwijzers

Toelichting: Verschillende zusterpartijen hebben interesse getoond in een Engelse vertaling van de richtingwijzers. De bewerkte tekst van de vijf essays worden vertaald in het Engels en verspreid onder internationale contacten via ALDE, Liberal International en ELF.

Medewerker(s): Martine van Schoor (D66 internationaal)

Communicatiestrategie

Toelichting: In 2018 wordt extra tijd ingeruimd voor het verbeteren van de communicatiestrategie van de Van Mierlo Stichting, zodat onze activiteiten beter deelbaar zijn en meer impact sorteren binnen en buiten D66.

Medewerker(s): Coen Brummer, Dirk-Jan van Vliet, stagiair.

III. Vaste activiteiten

Idee – het politiek-wetenschappelijk tijdschrift van de VMS

Toelichting: Het tijdschrift verschijnt 4x per jaar en wordt samengesteld door een onafhankelijke redactie (waarvan de hoofdredacteur in dienst is bij de VMS) en redactieraad. Eén nummer per jaar wordt gefinancierd door IDI en heeft daarom een internationaal thema. De redactieraad wil inzetten op voorportaal van VMS-studies. Drie zaken hebben prioriteit in 2018. In de eerste plaats het beter en breder uitdragen van de inhoud van het blad. Dit door bij elk nummer een evenement te organiseren. Ten tweede: de vormgeving van het blad wordt aangepast naar de eisen voor digitale leesbaarheid. Ten derde: er worden profielen opgesteld waarlangs de invulling van de redactieraad kan worden beoordeeld en aangevuld.

Medewerker(s): Tonko van Leeuwen

Ondersteuning Permanente Programma Commissie (PPC) en Verkiezingsprogramma Commissie (VPC)

Toelichting: De PPC pleegt permanent onderhoud aan het programma van D66 op verschillende niveaus. De komende periode staat in het teken van de programma's voor de Europese Parlementsverkiezingen en de verkiezingen voor de Provinciale Staten. De Van Mierlo Stichting levert de secretaris van de PPC.

Medewerker(s): Susanne Dallinga

Trainingen en cursussen

Toelichting: Sprekers geven ca. 50 'spreekbeurten' over het sociaal-liberalisme. Doelgroepen hiervoor zijn divers, maar te denken valt onder andere geïnteresseerde D66-leden op uitnodiging van afdelingen, afdelingsbestuurders, talentenklasjes en kandidaat-volksvertegenwoordigers. We doen een doorlopende inventarisatie van de kwaliteit en inzetbaarheid van de sprekers / vrijwilligers die namens de Van Mierlo Stichting optreden en ondersteunen hen waar mogelijk.

Medewerker(s): Dirk-Jan van Vliet (en allen)

Marchantlezing

In 2018 vindt de Marchantlezing plaats op 21 februari. Spreker is Anne Applebaum, het thema is Democracy and Desinformation.

IV. Overzicht van medewerkers

Medewerkers
1. Marthe Hesselmans (VMS) – 32u p/w <i>Wetenschappelijk medewerker</i>
2. Daniël Boomsma (VMS) – 38u p/w <i>Junior wetenschappelijk medewerker</i>
3. Dirk-Jan van Vliet (LaBu) – 32u p/w <i>Medewerker kennis & kunde</i>
4. Susanne Dallinga (VMS / PPC) – 32u p/w (8u VMS / 24u PPC) <i>Secretaris Permanente Programma Commissie</i>
5. Tonko van Leeuwen (VMS) – 16u p/w <i>Hoofdredacteur idee</i>
6. Ellen Bijsterbosch (VMS) – 8u p/w <i>Vervanging Marthe Hesselmans</i>
7. Coen Brummer (VMS / D66) – 38 u p/w <i>Directeur VMS, clustermanager gedachtegoed en internationaal</i>